

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Fél évre . . 50 L — b.
 V. gyed évre 25 L — b.
 Egy hóra . . 9 L — b.
 Nyilttér sora 6 L — b.
 Árd. politsora 3 L — b.

SZÉKELY UJSÁG

Kézdivásárhely és Vidéke Gazdasági Egyesületének hivatalos lapja.

Megjelenik
 hetenként kétszer:
 csütörtökön és
 vasárnap reggel.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Soseana Gen. Averescu-ut.

Felelős szerkesztő: Dr. I. Diócs Odón.

Kiadja a Societate Anonima Tipografia Targui-Sacuilor.
 Kézdivásárhelyi Könyvnyomda Részvénytársaság.

Segédszerkesztő: Kovács J. István.

Goga Oktávián Erdély elhagyatottságáról.

Goga Octavian lapjának, a Tara Noastră-nak legutóbbi számában vezércikkben higgadt, de súlyos kritikát mond a liberális uralomról és Erdély teljes elhagyatottságáról. Azt mondja Goga, hogy a liberálisok mentalitásának egyetlen valamirevaló erdélyi embert nem sikerült megnyerniük a maguk számára, ugyanígy, hogy amíg Bessarabia, Bukovina részére akadt miniszter, addig Erdély részére, mely pedig a legnépesebb és legértékesebb tartomány, még miniszterképes egyén sem akadt a liberálisok között Erdély részére.

A dolgok ilyen állása mellett s mert a liberálisok valóságos hadjáratot indítottak Erdély ellen, centralizációs dühvel hirdomónak sem hagytak egyetlen közigazgatási hatóságot sem, mely Erdély szükségletét, gondolkodását megértené, — Erdélyből valóságos mostohagyermeket, elárvt, elhanyagolt tartományt csináltak.

A tisztviselők tömegeit utcára dobták helyükbe hozzá nem értő emberek hozták, míg a közigazgatáson ütött e tétőző rést még a bukaresti központban sem igyekeztek megfelelő erővel pótolni. Így odajutottunk, hogy Erdély ügyeit most senki sem intézi többé s az ügyesbajosok kétségbeesetten szaladgálnak Poncius-tól Pilátusig.

Cikke végén ezt mondja Goga Octavian: „Az a meggyőződésünk, hogy a liberális kormány hibái között a legnagyobb a teljes program nélkülség Erdély olyannyi szükségletéhez képest. Kérdjük, vajon a kolozsvári intézmények likvidálása közben nem lenne-e időszerű az ilyen felfogások s a kormány likvidálása, rendesebb állapotok megteremtése végett, melyek az ország megszilárdulását legalább egy lépéssel előrevigyék. Ezt akarjuk látni! Egyes dolgok megőrvendülésében eddig sem bizonyultunk avatatlannak s nem hisszük, hogy most is tévednénk az elkövetkezendő események megítélésében.”

— **Katasztrófális a pénzühiány.** A gazdasági körök a pénzühiány hatását mind nyomasztóbb mértékben érzik. A Banca Nationala a kölcsönkövetelések csak egyötödének tud megfelelni. Magánhitelt a legszolidabb, legbiztosabb anyagi alapozottsággal bíró intézményeknek is csak erősen korlátozott mértékben engedélyeznek. Ha ez az állapot tovább így tart, akkor a produktív vállalatok jövedelmezősége is kétségessé válik. A kereskedelmi körök a pénzühiánnyal kapcsolatban utalnak arra, hogy a defláció politika céltudatos pénzügyi szervezet nélkül a mezőgazdaságot épp úgy károsítja, mint az infláció. A kincstári jegyek kibocsátása és az a tény, hogy számos közvetett adó által nagy összegeket tuhosszu időre kivontak a forgalomból, a pénzügyi vezető emberek részéről eddig egyáltalán nem részesült figyelemben. A helyzet aggasztó, ami a pénzühiányra vezethető vissza s ha gyors segítség ebben az irányban nem érkezik, a katasztrófa bekövetkezésével kell számolni.

Ballag már a vén diák . . .

8 évig hangos volt, kötekedő és vidám, mikor előadás után kijött az iskola nagy kapuján. Mindenki beletükközött, senkitől sem kért bocsánatot. 8 évig ábrándozott az utolsó „kírohanás”-ról érettségi bizonyítvány nyitásával. Eltelt a 8 év . . . utoljára lépi át a gimnázium küszöbét. De most már nem hangos, mindenkit kimél s csupa kimért. Az élet előre vetette fekete árnyékát a szaktra, a bot, a szivar nem olyan kedves, mint 8 éven át — álmaiban. Miért fordított félre arcodat mindenki elől? Mert nem akartod, hogy könnyeidet keresztül lásd a mások bánatát. Hát olyan nehéz megválni a tanteremtől, hol nyolc évig remegve,

vagy a padok tetején vártad a tanárt, azt a kérielhetetlen ellenséget kérielhetetlen harcra. A harc eredménye minden szeptemberben! A halottak: egygyel alább, a sebesültek: a pótvizsgákon, az eltűntek: más intézetekben! Ez a szeptemberi Höfer. Már nincs se-regszemle . . . Miért olyan nehéz megválni az alsó-soktól, kiket sapkázál, de téged tollal, tintával tartottak, a felsősöktől, kikkel egy cigarettát, dohányért véd- és dacsövetséget kötöttél a tanárokkal szemben?

Vagy fáj ott hagyni a szemináriumot, a korai felkelésre és szilenciúra szóló utálatos esengettyút,

az ebédőt, hol az ima rendesen hosszabb volt, mint az ebéd . . .

Isten veled Kanta! Még egy bankett, „tiz év múlva találkozunk”, néhány szerenád a lopva imádozt leányka ablaka alatt . . . szervuszatok fiuk . . .

8 évig osztotta meg örömet, bánatát s apja kenyerét a fiatal pajtásokkal s most, hogy megvívjon velük a saját kenyéréért — ballag már a vén diák . . .

Vénebb diák.

Kérdjük, hogy mi történt a Barbóc-testvérekkel Lemhényben?

Csöbörből-vödörbe. — A koreszmától a csendőrség laktanyájáig. — Ki a hibás?

Tegnap két megrokkant ember állított be szerkesztőségünkbe. Lemhényből valók voltak. Elkeseredett télek szava csendült ki panaszukból, amint elbeszéltek nekünk meghurcoltatásukat. A két Barbóc-testvér állott meg előttünk. Mindketten rokkantak, azonban a székel büszkeség pattan ki torkukból, amint megszégyenítésüket, megveretésüket előadják. Az egyik szabómester, a másik pedig volt magyar csendőr, aki tudja, mi a törvény, ép ezért nem hagyja magát, az igazságot keresi és igazságot akar szolgáltatni a maga és az őt megfenyítő csendőri öklől felett.

Barbóc János szabómester beszél elsőnek és elmondja, hogy Bandi Sándor koreszmájában egy szöváltásból kifolyólag többen reátámadtak és kihurcolva az utcára, ott elverték. A rokkantsága miatt nem is tudott védekezni és tünni kellett a durva bakkanessarkokat, melyek kiméletlenül reatapultak. Alig hogy kiszabadult ezeknek a kezeiből, azaz, hogy Lukács Albert és Marthy Imre kiszabadították, hazafelé indult. Az uton meg Fülöp Károlylyal találkozott össze, ki Barbócra rég „fenekedett” és éppen alkalmasnak találta az időt és a helyet, hogy az ittas emberrel elkezdjen. Fülöp Károlynak fejsze volt a kezében, azt eldobva, letépette Barbóc Jánost, mellére térdelt és ütötte-verte. A szerencsétlen embert a bátyja, Barbóc József szabadította ki veszedelmes helyzetéből.

Itt Barbóc József volt csendőr veszi át a szót és elmondja az ezután történeteket. Előadja, hogy az öccse megveretéséről értesíti a csendőrséget, mire egy csendőr megjelenik a helyszínén és mindkettőjüket a csendőrszre kíséri. Itt úgy fogadják, mintha nem ők volnának a vádlók, hanem a tettesek. Órákig ott tartják, anélkül, hogy kihallgatnák. Végül még is elbocsátják azzal, hogy másnap hivatalni fogják őket. Másnap azonban nem hívták, a csendőröknek is dolguk volt, az öccse pedig feküdt, ő pedig a mezei munkával volt elfoglalva. Harmadnap aztán sor került rájuk, akkor aztán elővették őket és durván rátámadt mindkettőjükre a csendőrőrmester. Ott volt Fülöp Károly is, ki tolmácscsal ment az őrsre. Halotta, amint a tolmács mondotta reá mutatva:

— Ezt majd meg kell tanítani!

A csendőrőrmester aztán Barbóc Jánost verte el annyira, hogy haza kellett szállítani. Tőle pedig, mint volt csendőrtől, fegyverek iránt tudakozódott. Mikor ő semmiféle fegyverről nem tudott, még a világháborúból maradt csukaszürke sapkát, melyet eddig bántalmatlanul viselt, leütötte a fejről és összetépte.

— Menj Magyarországra és ott viseld! — mondotta az őrmester ur.

Majd, mikor nem az ő kedve szerint valott, akkor „bikacsökl” vett elő és azzal ütötte verte.

Barbóc József elbeszélésének e részleténél feltűri kabátja ujját és megmutatja karján a „bikacsök” nyomait. Elkeseredve beszél megveretésükről és így fejezi be panaszát:

— Képes vagyok sérelmemet a nemzetközi bizottság elé vinni, bár kerüljön vagyonomba. Annyi ugys marad, hogy vándorbotot fogok és kimegyek Magyarországra.

Megértjük mi Barbóc József elkeseredését, ha úgy történt, ahogy ő előadja. És azt mondjuk, az ő ügyét a hatóságok is igazságosan fogják eldönteni, nem kell azért otthagynia szülőföldjét, ahol megette kenyere javát.

Prefektus ur, kérjük, vizsgálja meg a Barbóc-testvérek sérelmét és szolgáltatson igazságot a román állampolgárokkal szemben felállított mérték szerint. Ha a Barbóc-testvérek bűnösök voltak, akkor nem „bikacsök” kell nekik, arra való a törvény paragrafusa, hogy megfenyítse őket. Durvasággal, csendőri ökllel igazgatni nem lehet, ha a megértés és konszolidáció útjait akarjuk egyengetni.

Prefektus ur, a szívéhez szólnunk!

TANÜGY.

Érettségi vizsgálatok. Julius 2., 3., 4. napjain mentek végbe főgimnáziumunkban a szóbeli érettségi vizsgálatok. Az államhatalmat Baciú János dr., brassói gör. kol. főgimnáziumi tanár képviselte, ő töltötte be az elnöki tiszteket; az erdélyi román. kath. Státus, mint iskola-fenntartó részéről Szentimrei István, volt főigazgató s jelenleg státusi tanügyi előadó vett részt. Vizsgálatra jelentkezett 24 rendes, 7 magántanuló, ez utóbbiak között 4 leány. Jelenen érettek: Kanabé Antal, Kölonthe Tibor, Nagy Dezső, Nagy Jenő, Serester Margit, Ugray Mária, Zsigmond Erzsébet, összesen 7. Jól érettek: Ferenc Mihály, Gál Ede, János Zoltán, Zajzon Béla, Gyárfás Katalin. Egyszerűen érettek: 17, javító vizsgálatot tehet: 2. — A Herepei Iván dr. ügyvédől a legjobb érettségisnek felajánlott 300 leu érettségi jutalmat Nagy Dezső és Nagy Jenő tanulók között kellett felosztani, akik egyformán kiváltak. A vizsgálat befejezése után Baciú J. elnök, aki az egész vizsgálaton igen humanusan járt el, igen csinos beszéd keretében figyelmeztette az ifjakat a rájuk váró feladatokra.

Nyilvános köszönet. Herepei Iván dr. ügyvéd ur 200 leu adományt juttatott a gimnáziumi zenealapnak, 300 leut a legjobban érettségiző tanulóknak, Szouesek Nándor ur (Nagyboeskö, Máramaros) 580 leut a zenealapnak. Mindkét nemes lelki adakozónak hálásan köszönetet mond a gimnázium igazgatója.

NIREK

Szombat, július 7.

Félix-fürdőtől

Buzeu állomása messze esik, azonban az az időköz, mely e két helyen történt vasuti katasztrófát elválasztja egymástól, alig egy pár nap közé ékelődik. A világháborúban ezek élete oszlott szét egy nap leforgása alatt és észre sem vettük, ha pedig észrevettük, fölényesen legyintettünk. „Katonadolog” mondtuk. És el volt intézve. Most aztán embereké kezdünk újra formálódni. Észrevesszük, hogy van szívünk. Egy öngyilkosság felett megáll kutató pillantásunk és sajnálattal parentáljuk el a szerencsétlent. Egy vasuti katasztrófa pedig ki-zökkent közömbösségünk, megkönyeztük az áldozatokat és keressük a hibást, a bűnöst, aki miatt annyi drága szép életnek kellett megsemmisülni, odahullani a vonatok roncsai közé. Vasuti katasztrófákban aztán van is részünk. Az ujságok már állandó rovatot nyithatnának a vonatösszeütközések, kisiklások regisztrálására. A közönség már fél is vonatra ülni, fél, hogy halálvonatra ül fel és minden temetkezési luxus-adó nélkül teszi meg az utat a másvilágra. Egy-egy ilyen katasztrófákba aztán sokszor egy kis szatira is szövődik. Pl. a Félix-fürdői miniszterlátogatás. A miniszter ur megjelenik a katasztrófa színhelyén, ellátogat a kórházakba is, atyai szívvel vigasztalja a betegeteket és igazságügyminiszterhez illő kijelentést tesz:

— Nem akarom kijelentésemmel a bíróság eljárását befolyásolni, — úgy mond — az igazság azt kívánja, hogy ezért a borzalomért a bűnösöknek meg kell szenvedniük, az állam pedig kártalanítani köteles az áldozatok hozzátartozóit.

Ez rendben volna. Jön azonban néhány sor, mely kissé visszataszító a borzalmas esemény nyomainak megsemmisítése után. E néhány sorból pedig megtudjuk, hogy:

„A Püspök-fürdőben bankett volt Florescu miniszter tiszteletére. A banketten Ferenc Ferdinánd és IV. Károly király híres cigányprimása, Buza Károly zenekara játszott.”

Nagyon szépen hangzik. Katasztrófa. Bankett. Halálhörgés és cigánymuzsika. Hát ez nem szatira-e? Ez nem az életnek kigunyolása-e? Pont. En.

— Nagy Károly püspök a harangszentelésen. Amint értesülünk, e hó 22-én lesz a ref. egyház új harangjainak a felavatása. A harangszentelést Nagy Károly püspök fogja végezni, ki 21-én este érkeznek meg városunkba. A püspökkel jön Nagy Gerő, a kézdívasárhelyi ref. egyházközség volt kántora is, aki szintén közreműködik a harangavatási ünnepségen.

— Juliális. A holnapi, vasárnap délutáni juliálisra készülődik az egész város. Ez lesz a nyári szezon első mulatsága.

— Érettségi bankett. A helybeli róm. kath. főgimnázium érettségizett ifjai csütörtökön este rendezték a szokásos érettségi vacsorát. A bankett a Millenium-vendéglő első termében volt díszesen felterített asztalok mellett, kellemes hangulatban. A tanárok és a volt diákok a késő hajnali órákig voltak együtt.

— Vasuti szerencsétlenségek. A Félix-fürdőnél történt vasuti szerencsétlenség után a buzeui katasztrófa keltett nagy megdöbbenést. Ennek a szerencsétlenségnek, mely hibás váltóállításhoz történt, az eddigi megállapítás szerint 78 halottja és 200 súlyos sebesülte van. — Várad-Velence állomáson két tolató vonat összeütközött. Pap Károly kocsirendezőt az ütközők halálra zuzták. — Baros János váltóőrt a szászregeni állomásra befutó 724. sz. vegyesvonat elgázolta. Mindkét lábát leszelték a kerekek. — Nagybecskö közelében egy a pályatestre zuhant szikla a közlekedést napokra megbénította. Ennyi bevallott szerencsétlenség történt négy nap alatt.

— Konfetti-esték. A Sport-Egylet a nyári hónapokban hetenként kétszer konfetti-estéket fog rendezni a kis sétátéren.

— A Flekken e hó 14-én, szombaton jelenik meg Elek György dr. felelős szerkesztésében.

— Az állami és megyei utak kövezése vármegyénkben. Az állami és megyei utakra szükséges kavics szállítása megkezdődött. A köveket a prázsmári vasútállomásra szállítják, ahonnan a különböző megyei állomásokra leszállítják. Az állomásokról a megye és az államépítészeti hivatal által közösen vásárolt teherautókkal fogják az utakra hordani, miáltal a lakosság megmentődött a kavicsnak közmunka útján való szállítása terhe alól.

— Garázdalkodó vándorcigányok. A Gyergyószentmiklóson megjelent Székely Szó írja: Vasárnap—hétfőn mintegy 50—60 főből álló cigánykaraván vonult át Gyergyón 12 szekéren szállítva cőkmókját. A cigányok Besszarábiából jöttek s Besztercén át léptek Erdélybe. Utjukban mindenütt elraboltak, amit éppen tudtak. Vasláb község Tinkák nevű részén az országúton ütöttek tanyát azzal a megfontolt szándékkal, hogy az úton szembejövőket kifosszák. Gyergyószentmiklósi iparosok, kereskedők tértek éppen haza a karcfalvi vásárról s ha véletlenül nem értesültek volna előre az úton vert karavánról, keservesen emlegetnék ma a karcfalvi kirándulást. Vaslából csendőrséget kértek védelmükre s két csendőr fedezetével is nagynehezen vonultak át a veszélyes zónán. Végtelenül szomorú képét mutatja közigazgatási életünknek ez a példa is. Odajutottunk már, hogy egy vándorkaraván meggyékosszat büntetlenül rabolhat, pusztíthat, s nem talál hatósági közegre, aki istenigazában megtanítsa őket mőresre.

— A cseh-román nemzetközi mérkőzésről hoz legújabb számában izgalmasan érdekes felvételeket a Vasárnapi Ujság. A kisebbségi sajtókongresszus alkalmából különben egy sereg szebbnél-szebb aradi felvételt közöl ez a szám, amelyet ezenkívül a gyermekszépségverseny bajos felvételei tesznek vonzóvá. A szövegrészben az országos hírű budapesti író és esztéta, Benedek Marcell, finom kis novelláján kívül Tamási Arontól novellát, egy rendkívül szellemes francia tréfát, Szabó Jenőtől, Finta Zoltántól és Szombati-Szabó Istvántól szép verseket talál ebben a számban az olvasó. A Vasárnapi Ujságnak ez a legújabb száma újabb beszédes bizonyossága a kitűnő képes családi lap rohamos fejlődésének.

— Ki tud róla? Kakas István rétyi földmives felesége, Majos Róza 4 hét óta nyomtalanul eltűnt. Állítólag a vidékünkön látták kóborolni. Leírása a következő: kb. 35 éves, szőkehajú, kékszemű, magas, sovány nő, jobb álla alatt operáció nyoma. Eltűnésekor szöttes szoknya, babos blúz volt rajta, cipője nem volt. Az elmezavar nyomai mutatkoztak rajta. Ha valaki bárhol látta, küldjön értesítést a rétyi ref. egyháznak.

Innen-onnan

× Százéves a szódavíz. Szabadban álló vendéglők zöld fái alatt, mikor a hőség elől enyhülést keresve, a fehér asztalok mellett gyöngyöző szódavíz fröcskölünk az aranyárga borba, eszünkbe se jut arra gondolni, hogy a szódavíz most a napokban lesz száz éves. 1823-ban történt ugyanis, hogy Győrben egy Jedik Ányos nevű bencés atya rájött a szódavíz készítés titkára. Azalatt a száz év alatt, mi az üdítő ital feltalálása óta eltelt, a magyar pap talál-mánya világszerte ismertté és kedvelté vált.

× „Akinék vaj van a fején, ne menjen a napra.” Még olyan szenzációs nyílttér, mint amilyen egyik vidéki laptársunkban most megjelent, még soha sem látott napvilágot. Miután ilyen frappáns nyílt-tér nem olvastak olvasóink, itt hozzuk laptársunk szenzációját:

„Azt mondja a közmondás: „Kinek vaj van a fején, ne menjen a napra!” — ez igaz is, de sokan nem gondolják meg. Izsák Amália volt az, ki férjét otthagya, hozzám jött és élt törvénytelen házasetet évek hosszú sora alatt. Mindezekért senki meg nem támadta, sem felelősségre nem vont; ezért esodálkozik mindenki annyira, hogy most éppen ő az, ki nem akar belenyugodni a változhatatlanba. — Hiszen ez csak a kölcsön — „kölcsön pohár visszajár!” Izsák Amáli, kit vagyoni érdekek készítettek tetteire, nem is alapozta meg a boldog családi életet. Állításom bizonyítéka az, hogy együtt létünk alatt békességben soha sem éltünk, miközben hétszer el is hagyott. Nem 8—10 évvel ezelőtti, hanem már 20 évvel ezelőtti erős elhatározásom volt, hogy én egyszer fogom elhagyni, de örökre. Nem kerestem ki igérete dacára sem, pedig én ehhez nagyon is ragaszkodtam. — Nem kell tehát hibáztatnia senkit, csupán saját magát. — Jelen soraim közlését

leányaim: Juliska, Olga, Irén, Jolán tulajdonítsák meg neknek a ma egy hete; folyó hó 17-én elkövetett tükért. Fábán József.

Ehhez a nyílt-térhez nem kell kommentár. Csupán egy szerény kérdést engedjen meg nekünk Fábán ur: mi lenne, ha kiderülne, hogy nem csak Izsák Amália fején van vaj? Bizonyos tragédia.

Apróságok.

Az irtózatoss bosszu.

Az öreg Braun, aki halálán van, int a feleségének, hogy lépjen közelebb és így szól hozzá:

— Esküdj meg, hogy halálom után férjhez mé a Blauhoz.

— Oh, drága lélek — zokog az asszony — hiszen mindig feltékeny voltál rá, miért akarod hogy pont hozzá menjek?

A haldokló halk, erőtlén hangon mondta:

— Irtózatossan meg akarom rajta bosszulni magam.

Elhalasztott jubileum.

Egy házaspár rosszul él és most kellene megterteni a házasság huszonöt éves jubileumát.

— Ezt a huszonöt éves jubileumot megünnepeljük.

Nem, fiam, elhalasztjuk — mondja a férj.

— Miért?

— Várunk még öt évig és akkor megünnepelhetjük a harminchéves háziorat.

SPORT.

(x) A KSE mérkőzése a Concordiával. Holnap, vasárnap a KSE a Concordiával mérkőzik Sepsiszentgyörgyön. Erős küzdelemre van kilátás.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség tudomására hozni, hogy

gépjavító műhelyemet

megnyitottam IV. ker., 77. udvartér 2. szám alatt, ahol mindennemű gazdasági, szeszgyári és fűrészyári gépek javítását jutányos áron elvállalom.

Szíves pártfogást kér, tisztelettel:

Mátis István, géplakatos-mester

Eladó egy félfedelű újra festett egy futós sárga kocsi. 0-0 Cim a kiadóhivatalban. 0-0

ELADÓ

a villanytelepen tul fekvő, mintegy 5 vécás

SZÁNTÓFÖLD.

Értekezni dr. Molnár Dénes kézdívasárhelyi ügyvéddel lehet.

Eladó a város közelében, a Csernátóni-ut mentén egy drb. I. oszt. négyvéka területű szántótermmel együtt, amely csűrös, rakodó vagy lakó helynek is megfelelő. — Cim a kiadóhivatalban

Elsőrendű

fenyővizet és szilvapálinkát

:: gyárt és szállít jutányos áron ::

BAKÓ ISTVÁN gyümölcspálinka-főzdeje SZENTKATOLNA.

Rangoon III-as rizs

minden mennyiségben kapható. Viszonteladónak kedvezményesen. CSIHÁ & RÁKOSI, Kézdívasárhely.

Eladó egy pénz-kazetta

— Cim a kiadóhivatalban. —

MINDENMUNKÁT ELVEGEZ

AGAZDA LEGJOBBTŐKEBEFEKTETÉSE
SIMMERING
2-4 VASÚ KEZI
MOTOREKE
SZANI.VET.VONTAT.CSÉPEL
BARTHA ÁRPÁD
SEPSI SZENTGYÖRGY